

Во претходниот број:

Како треба да се третира
отпадот во земјава?

Старата струшка архитектура
(културно наследство) наспроти
урбаните трендови

Кога ќе се реши проблемот
Рамина?

Во овој број ќе читате:

Образование,
децентрализација,
финансиски проблеми 1

Развој на туристичкиот
потенцијал во
државата- преку
закони или? 2

Развојот и традицијата
на меѓуетничките
односи низ процесот
на децентрализација 3

За Граѓанска
асоцијација МОСТ 4

За Канцеларија за
контакт помеѓу НВОи
и Собрание на Р
Македонија 4

Мобилен Парламент

Изборна единица 4, Радовиш, 27.01.2007

Образование, децентрализација, финансиски проблеми

Во развиените земји образованието се третира исто како и физичкиот капитал и постојано се инвестира во него. А што се случува кај нас? Постојано се поставуваат прашања за тоа кога ќе започнат реформите во нашите училишта и кога ќе им бидат обезбедени основните услови за настава во училиштата, на учениците. Состојбите во основните училишта во земјава за разлика од средните, се многу лоши. Стара инсталација, протекување на покривите, немање греење во училниците, стари објекти се слика на поголем број на училиштата во нашата држава.

Затоа МОСТ преку Канцеларијата за контакт помеѓу НВОи и Собранието на РМ, ја организираше јавната средба во Радовиш, со пратеници од ИЕ 4, на тема: **Образованието, предизвиците на децентрализацијата и финансиските проблеми?**

На средбата присуствуваа пратениците од ВМРО ДПМНЕ: г-дин Томе Даневски, г-дин Панче Дамески и г-дин Оливер Деркоски, како и Градоначалникот на Општина Радовиш, г-дин Роберт Велков.

Присутни беа 60 граѓани, членови на невладини организации, медиуми.

Во текот на дискусијата се издвоија следните заклучоци/ препораки/ прашања:

- Да се изнајде соодветно решение кое ќе биде резултат на заедничка соработка помеѓу Министерството за образование и наука и локалната власт, за да се дозаврши изградбата на новото училиште и да им се овозможи на децата посетување на квалитетна и современа настава.
- Државата да изнајде начин за изградба и на спортски објекти во новиот училишен објект или во негова близина, бидејќи во досегашниот план не е предвидена спортска сала.
- Да се донесат соодветни законски и подзаконски решенија кои прецизно ќе ги регулираат ваквите појави (пожар и сл.) во контекст на обврски и права.
- Да се изгради уште една училишна зграда за да им се овозможи на учениците од пооддалечените места наставата да ја изведуваат во близина на нивните живеалишта.
- Надлежните органи да спроведат целосни реформи во образовниот систем и да се спречи секаква политизација во образованието.

CIVIL SOCIETY STRENGTHENING PROJECT

In partnership with the Center for Institutional Development (CID), European Center for Not-for-Profit Law (ECPNL), and Macedonia Institute for Mass (MIM).

Оваа фаза на Мобилен Парламент е реализирана од Канцеларијата за контакт помеѓу НВОи и Собрание на Р Македонија, со поддршка од Амбасадата на Кралство Холандија и Институтот за трајни заедници (ИТЗ), преку фондови на Агенцијата на Соединетите Американски Држави за меѓународен Развој (УСАИД).

Мислењата што се овде изразени им припаѓаат на авторите и не ги изразуваат ставовите на ИТЗ или на УСАИД. Исто така, споменувањето на трговски марки или комерцијални производи не претставува поддршка или препорака за користење.

“Извештаите на неколку меѓународни институции и организации, меѓу кои и Светска банка и УНИЦЕФ во неколку наврати укажаа дека еден од најголемите проблеми на неразвиената македонска економија е недоволно образовниот кадар “

Дел од атмосферата на јавната средба во Охрид

- Поголема комуникација помеѓу локалната и централната власт, која ќе овозможи поефикасно решавање на проблемите и потребите на граѓаните.

Овие заклучоци и препораки се испратени до сите 120 пратеници во Собранието на

Република Македонија, до надлежните Министерства и граѓаните.

Граѓанската асоцијација МОСТ искрено се надева дека истите соодветно ќе бидат застапени и земени во предвид при решавање на овој проблем.

Изборна единица 5, Охрид, 11.02.2007

Развој на туристичкиот потенцијал на државата- преку закони или?

Дали Македонија има стратегија за развој на туризмот?

Дали предложените закони за туристичка дејност, за такса од привремен престој, за туристичка инспекција и за туристички заедници ќе допринесат за развој на оваа стопанска гранка? Сите овие прашања беа тема на која се дискутираше на јавната средба во општина Охрид, со пратеници од Изборна единица 5.

Средбата ја организираше МОСТ, преку Канцеларијата за контакт помеѓу НВОи и Собрание на Р Македонија. Присутни на средбата беа пратениците г-дин Цветко Грозданов (ВМРО ДПМНЕ), г-дин Веле Митановски (НСДП), г-ѓа Лилјана Поповска (ДОМ), г-ѓа Мирјана Секуловска (НСДП), како и 60 граѓани, членови на невладини организации, медиуми.

Во текот на дискусијата беа изнесени следните заклучоци/ препораки и прашања:

- Да се организираат повеќе стручни расправи за законите на кои експертите и другите засегнати страни ќе можат да дадат свое мислење кое ќе биде во насока на донесување на квалитетни и во пракса применливи закони за развој на туризмот во државата.
- Да се формира посебна работна група, составена од еминентни професори од Факултетот на туризам и угостителство, претставници на туристичките работници, но и експерти, како би се изготвило Стратегија за развој на туризмот како и препораки за донесување на Закони или измени со кои ќе се

допринесе за развој на туристичката дејност во државата.

- Поголема комуникација помеѓу централната и локалната власт како и со туристичките работници, на теми кои имаат за цел развивање и подобрување на туризмот, но и подигнување на свеста кај локалното население за значењето на туризмот, како за самата општина така и за државата во целина.
- Да се допрецизираат одредени одредби во законите кои се однесуваат на висината на туристичката такса, и на носителот на туристичката инспекција.
- Да се разгледа прашањето дали Македонија ќе го следи примерот на Бугарија и ќе формира Агенција за развој на туризмот или примерот на Хрватска каде што постои Министерство за туризам.
- Да се согледаат искуствата на другите земји, но при преземање на одредени позитивни искуства да се води сметка истите да бидат применливи во македонски услови.
- Да се искористи Интернетот како добра можност за пропаганда на Македонија во светот и нејзините туристички потенцијали.

Овие заклучоци и препораки се испратени до сите 120 пратеници во Собранието на Р Македонија, до локалната власт, до надлежните Министерства и граѓаните и МОСТ се надева дека истите ќе бидат земени во предвид при решавањето на настанатата состојба.

Изборна единица 5, Кичево, 23.02.2007

Развојот и традицијата на меѓуетничките односи низ процесот на децентрализација

Децентрализацијата е еден од главните инструменти на демократијата за заштита на човековите права и слободи. При секој вид на децентрализација треба да се земат во предвид економските, географските, инфраструктурните и критериумите за можност за развој. Дали овие прашања некогаш паѓаат во сенка на етничките односи или на политичките договори? Како се остварува и дали се остварува трансферот на надлежности на локалната самоуправа над вообичаените аспекти од јавниот живот, вклучувајќи ги и меѓуетничките односи? Дали има потреба од законски измени во насока на подобрување на меѓуетничките односи во Македонија? Каква е културата на меѓусебните односи, како се однесуваат граѓаните едни спрема други? Дали граѓаните на оваа држава имаат низок степен на прифаќање на различитостите?

Јавната средба на која се дискутираше на овие прашања беше организирана од страна на МОСТ, преку Канцеларијата за контакт помеѓу НВОи и Собрание на Р Македонија.

Одговори на овие прашања понудија пратениците г-дин Илија Китановски (ВМРО ДПМНЕ), г-дин Александар Николовски (ВМРО ДПМНЕ) и градоначалникот на општина Кичево, г-дин Владимир Талески, како и присутните 60 граѓани, членови на невладини организации, медиуми.

Од дискусијата произлегоа следните заклучоци/ препораки:

- Што треба да се направи и како спремно да се дочека спојувањето на останатите општини со Кичево во 2009 година?
- Како да се подобрат стопанските и економските услови за граѓаните, за да не дојде до влошување на меѓуетничките проблеми по спојувањето? *Граѓаните изразија мислења дека доколку не се подобри нивната економска состојба, по*

2009 година може да дојде до заладување на меѓуетничките односи.

- Да се изнајдат најоптимални решенија за да се развијат и искористат целосно економските капацитети во Кичево. *(пр. Овозможување на повторно рестартирање на "Тане Цалески", целосно искористување на потенцијалот на рудникот "Тајмиште" и заложба за итно рестартирање на "Копачка").*
- Да се направат измени и дополнувања во Законот за стечај, со цел постапките за стечај да се завршуваат во најкраток можен рок, отприлика за 6-8 месеци, со цел спречување на нивно злоупотребување и кочење на економскиот развој на државата.
- Локалната самоуправа финансиски да ги помага проектите кои имаат за цел развивање на меѓуетничките односи.
- Зголемување на иницијативноста кај НВО секторот и кај граѓаните, за организирање на јавни средби, одредени работилници за размена на искуства, знаења, организирање на меѓунационални театарски, ликовни и слични претстави меѓу младите, формирање на локален клуб кој ќе нуди најразлични едукативни содржини.
- Дали постои расположение за измени на Законот за територијална поделба во Република Македонија, во интерес на сите граѓани без разлика на меѓуетничката припадност?

Овие заклучоци и препораки се испратени до сите 120 пратеници во Собранието на Р Македонија, локалната власт, надлежните министерства и граѓаните.

Граѓанската асоцијација МОСТ се надева дека истите соодветно ќе бидат застапени во изнаоѓање решенија за јакнење на меѓуетничките односи во Република Македонија.

Граѓаните споделија мислења за меѓуетничките односи во Општина Кичево

“ Граѓаните не мислат дека меѓуетничките односи се објективен проблем, туку дека тоа се невработеноста, социјалната загрозеност, сиромаштијата, неvlадеењето на правото и корупцијата “

Граѓанска асоцијација МОСТ
ул. Стрезово бр.7
1000 Скопје
Р Македонија

тел. + 389 2 30 99 384
факс. + 389 2 30 86 430
most@most.org.mk
www.most.org.mk

**Работиме за
постабилна,
попросперитетна и
подемократска
Македонија**

080 080 080

КАНЦЕЛАРИЈА
ЗА КОНТАКТ ПОМЕЃУ НВОИ
И СОБРАНИЕ НА Р МАКЕДОНИЈА

ул. Даме Груев бр.1
локал 53
1000 Скопје
Р Македонија

тел. + 389 2 32 15 513
факс. + 389 2 32 15 519
contact@kancelarija.org.mk
www.kancelarija.org.mk

Граѓанска асоцијација МОСТ

Мисијата на МОСТ е да придонесе за градење на подемократска, постабилна и просперитетна Македонија, преку инволвирање на граѓаните во активности и проекти кои обезбедуваат транспарентност, одговорност и отвореност на државните институции кон вистинските потребите на граѓаните.

МОСТ верува дека вклученоста на граѓаните може да има значајна улога во зајакнувањето на демократските институции, владеењето на правото и почитувањето на човековите права во Македонија.

Цели на организацијата се:

- Едукација на граѓаните и поттикнување на нивно зголемено учество во општествените процеси во Македонија
- Зголемување на одговорноста на цивилите, политичките и владините институции кон потребите на граѓаните
- Зголемување на степенот на отвореност и транспарентност на сите субјекти и процеси во општество

Од почетокот на своето постоење организацијата има значајна улога во домашното набљудување на изборите, докажувајќи се како ефективен организатор и достоин граѓански

лидер со база на податоци на 10.000 волонтери. Способноста да ги зближи и вклучи граѓаните од сите возрасти и етнички заедници во активност од интерес на целото општество – **обезбедување на транспарентност на изборните процеси**, е забележително достигнување, и денеска претставува отскокнувачки квалитет во цивилното општество во Македонија.

Паралелно со заложбите за зголемување на транспарентноста на изборниот процес, МОСТ работи и на полето на едукација и вклучување на граѓаните. МОСТ помага во зголемувањето и одржливоста на знаењето на граѓаните за нивните граѓански и политички права и одговорности.

Отворањето и одржувањето на отворен и постојан дијалог помеѓу граѓаните и нивните претставници во институциите на системот беше еден од предизвиците со кои МОСТ се соочи во текот на своето работење. Проектите и активностите кои беа спроведени во оваа насока претставуваат пионерски обиди, не само во земјава туку и во регионот.

Граѓанската Асоцијација за Развој на Демократските Институции МОСТ е формирана во мај 2002 од страна на претставници на 20 невладини организации од целата држава, кои се воедно и партнери на МОСТ во скоро секој проект.

Канцеларија за контакт помеѓу НВОи и Собрание на Р Македонија

Канцеларијата за контакт помеѓу НВОи и Собранието на Р Македонија е отворена од страна на Граѓанска асоцијација МОСТ, во соработка со Собранието на Р Македонија.

Главна **цел на канцеларијата** е поврзување, на граѓанските организации и граѓаните со законодавните тела во македонскиот Парламент и притоа користење на целиот ресурс на цивилниот сектор со сите релевантни издржани препораки и заклучоци, истражувања, во процесот на донесување на одлуки.

Канцеларијата за контакт е во вистинска смисла сервис на граѓаните, но и на пратениците.

Пратениците можат овде да добијат повеќе информации од граѓанските организации во секојдневните подготовки на пратеничките активности, со посебен акцент на законските решенија.

Граѓанските здруженија овде можат да ги добиваат сите потребни материјали за работата на Собранието и да ги доставуваат своите предлози.

Една од целите е Канцеларијата да послужи и како место за состаноци на пратениците и невладините организации. Постојано е отворена за сите заинтересирани, и за тие кои што доаѓаат во просториите, и за оние кои преку веб адресите 24 часа сакаат да бидат на директна линија и комуникација со Собранието на Р Македонија.

Во канцеларијата, на располагање се следните ресурси: сопствена библиотека, интернет страна, компјутери за јавна употреба и просторија за состаноци.

На интернет страната на канцеларијата www.kancelarija.org.mk можат да се најдат **Правен ресурсен центар** (www.pravo.org.mk, сервис каде се наоѓаат законите донесени во Р Македонија, анализи на закони и судска пракса како и електронска библиотека), **форум** (можност за давање предлози, сугестии и забелешки за законски решенија) и **тековни активности** на канцеларијата и Собранието.

Четвртата фаза на **Мобилен Парламент** се спроведува преку Канцеларијата за контакт.